

El futur de les empreses andorranes

Josep Sarlé i Guiu

Transcripció de la ponència oral

Bona tarda,

Felicito els organitzadors que fan com els productors cinematogràfics, que alternen: després del plor ve l'alegria. És a dir, després de mirar el passat mirarem el futur. Tot i així, lamento les estadístiques que ens han donat en la ponència anterior i no trobar estadístiques dels anys futurs o saber d'on surten.

I també, sincerament, agraeixo la participació en aquest col·loqui, perquè m'agrada aportar el meu petit gra de sorra a la Societat Andorrana de Ciències, que està fent una tasca que segur que té una influència molt superior del que indiquen el nombre de cadires buides d'aquesta sala. Us animo a continuar en aquesta línia i em sap greu no aportar més del que fins ara he aportat.

En el futur de les empreses andorranes, m'hi ha fet pensar un amic meu, un director pertanyent a l'alta direcció d'una parapública andorrana, que aquesta setmana mateix em parlava del seu fill de 17 anys, que s'ha format aquí, a Andorra.

Va fer enginyeria de camins, canals i ports, segurament a Madrid. Va fer també i va estudiar una llicenciatura d'empresarials, a París. Va obtenir una beca Fullbrighth de les que es tramiten per via andorrana –i ja saben que aquesta beca indica ja *per se* un cert grau de capacitats i de currículum acadèmic–, però a més va obtenir i va ser admès (després de passar les proves prèvies de la beca) al MIT, amb una puntuació altíssima. I mentre estava fent el seu màster al MIT (Master of Engineering) devia tenir encara temps de fer un blog a Internet, i aquest blog va ser, durant els seus estudis allà, seguit per un empresari de Catalunya, concretament una associació que es diu Construmat.

Devia ser un blog que tenia unes reflexions sobre la relació dels recursos a Internet i del que podia aportar al sector de la construcció i de l'arquitectura. I en acabar els seus estudis allà, o abans, va ser contractat per aquesta persona de Construmat. Li va demanar com es podien posar a la pràctica aquelles idees, i es va concretar que es podia fer un portal a Internet amb les informacions que són necessàries per a constructors, enginyers, arquitectes i altres professionals d'aquestes matèries.

Quan la idea ja tenia forma va venir a Andorra, va visitar diferents instàncies, i d'aquestes instàncies, tant privades com públiques, en va treure la conclusió que no era el moment de fer res a Andorra.

En conseqüència es va decidir fer-ho a Catalunya: podeu consultar actualment a Internet la web www.construmatica.com. És molt interessant i sembla que va tenir èxit.

Estic parlant de quelcom que s'ha posat en marxa l'últim any i mig i en què hi ha certes perspectives. Perquè hi col·laboren, a més del Col·legi d'enginyers de camins, canals i ports, el Col·legi de geòlegs de Catalunya, el Col·legi d'enginyers tècnics d'obres públiques, el Col·legi d'enginyers industrials, l'Associació per l'R+D, la Fundació laboral de construcció, l'Institut de tecnologia i construcció de Catalunya, l'Associació de promotors i constructors del sector d'edificis, l'Institut Gaudí i la Cambra oficial de contractistes d'obres públiques de Barcelona.

No puc evitar-ho en voler parlar de les empreses d'Andorra... Caram, no sé com ho definirem, com ho podem enfocar això, però m'agrada que hi hagi una empresa que en els seus primers passos sembla que és una empresa que s'encara cap a l'èxit, tot i que encara és curta la història, feta per un andorrà o resident; no m'he preocupat de saber quin és el seu passaport. Una persona formada aquí, una persona brillant, a més amb idees i que el seu futur, que volia encarar dins d'Andorra i que sembla que es podia encabir dins d'Andorra, de moment s'encara fora d'Andorra. Què podem fer perquè això sigui d'una altra manera?

Parlant de futur és aquest l'interrogant que vull plantejar. Per cert, al Jordi, que es diu així, el veureu a la web quan busqueu qui són els protagonistes d'aquesta empresa nova, n'és el director general.

Doncs el futur de l'empresa andorrana depèn de dues coses. Depèn de l'entorn: no pot créixer amb entorns hostils o amb entorns amb determinades mancances, i no poden créixer les empreses en el món d'avui. Estem parlant del món de fa dos-cents anys, i de totes maneres ja no es parlava tant d'empresa.

Quan parlem d'empresa, inconscientment ja ens estem referint a una organització o una mentalitat d'organització. Quan jo mateix vaig crear la meua empresa només hi era jo, però sí que hi havia la mentalitat d'organització, de reunió de diferents talents, de diferents capacitats, i el que més buscava era això. Quan parlem del futur de l'empresa estem parlant evidentment de l'entitat que és capaç de reunir diferents capacitats, coordinar-les i dirigir-les envers una finalitat.

Així doncs, l'empresa quines condicions necessita?

Al cap i a la fi, si volem que hi hagi un futur brillant per a les empreses andorranes hem de fer dues coses: mirar de crear l'entorn adequat, com quan volem que una llavor germini i fructifiqui ens preocupem de posar-hi una bona llum i uns bons adobs. Hem de mirar quins són aquests elements de l'entorn i després quin tipus de llavor, què hi ha dintre la llavor i quines llavors hem de buscar.

La llavor, bàsicament si ho hagués de dir en una sola paraula, jo diria que la llavor d'una empresa és una idea. Està molt lligat al que heu dit abans de la innovació. Aquesta idea no ha de ser forçosament només una idea tecnològica, pot ser tecnològica però també pot ser una idea de màrqueting, de servei.

Les idees, la innovació de vegades és un factor que hauríem pogut afegir. No oblidem tot el progrés del Japó: durant molts anys la seva idea bàsica era copiar, però copiar no era copiar com els altres, sinó copiar millor i copiar, si més no, a costos més baixos. Ja és una idea...

Les idees que afloren en els camps tecnològics, evidentment (telemàtica actual), moltes vegades han començat als Estats Units o a França, amb el Minitel per exemple, i de vegades s'han copiat a d'altres llocs. O simplement, com quan la manera de connectar-se a Internet s'introdueix en un país com Veneçuela o Colòmbia, que segurament no està adaptat a idees tecnològiques, el que cal és adaptar i agafar els procediments idonis, els procediments adequats per intentar difondre-ho en un país que està en una etapa tecnològica diferent.

Evidentment, després de la idea –i resumiré per no agafar més temps– ha de venir la capacitat per aplicar-la, no ho menyspreem. Capacitat per trobar, per reunir els mitjans financers o altres instruments per posar-la en pràctica. És important també, perquè això vol dir que estem parlant de talent, indubtablement.

Per què? Perquè quan diem talent estem parlant no només d'intel·ligència racional, sinó que estem parlant d'intel·ligència pràctica, d'intel·ligència emocional, per tant de les dues bandes del cervell. I a part de parlar del cervell estem parlant de quelcom més: estem parlant de buscar el talent o el que cal per posar en marxa una empresa. Cal un component de talent. I cal disposició al canvi.

A més d'aquests elements interns calen uns elements externs, que són importants i que s'escauen molt bé al tema del seminari, de la jornada. Les condicions externes, l'evolució del món modern ha fet que no n'hi hagi prou que aparegui un recurs natural i que hi hagi algú, algun espavilat que es dediqui a aprofitar-lo. Això ja és el passat.

El recurs natural que a Andorra també ha existit era sense impostos, podem anomenar-lo així. La no-fiscalitat no és una base suficient per al món d'avui, i encara menys per als petits països, per competir en un entorn global. Calen aquestes idees que he dit. Si hi ha recursos naturals, no destorben, ajuden. Si hi ha baixa fiscalitat, ajuda.

Però això sol no porta a l'èxit de l'empresa. El que porta a l'èxit de l'empresa en el món d'avui, i en els països petits en particular, és l'entrada en joc de l'Estat en la definició de les condicions de competitivitat i en la definició de les condicions de vida d'aquestes empreses.

Podríem portar un estudi, i sento no portar-lo fet, de l'evolució de diferents petits països i veuríem que no hi ha petit país, i avui dia tampoc cap de gran, que en el seu èxit pel que fa a la competència internacional no gaudeixi d'una compenetració i una col·laboració activa de l'Estat en la definició de les condicions de vida de les empreses, amb el foment de les condicions del talent i de les condicions de la captació del talent i amb la definició de les condicions d'intercanvi amb la resta de països del món. No puc evitar, encara que queda poc temps, esmentar l'exemple de Singapur, que s'ha mencionat també en les jornades de la Cimera europea d'ahir i d'abans-d'ahir, on ho han tingut ben clar. En un país de 2 milions d'habitants, des de fa uns quinze anys estan portant a la pràctica polítiques actives en etapes de cinc anys; acabada una passen a la següent etapa, d'educació i formació intensa del talent i de captació del talent extern.

Polítiques d'immigració, no solament de control com estem fent aquí, sinó polítiques actives d'atracció del talent exterior amb l'únic objectiu que hi hagi un creixement de la vida empresarial en aquell país.

Per tant així s'explica, per exemple –només són petits exemples i algun d'anecdòtic, perquè així ens pot quedar més clar el significat, com el de Silens Park, un parc de 200 hectàrees amb unes condicions molt atractives, una diferenciació d'atractius segons el grau, l'aportació que pugui fer la persona que emigra al país–, l'obertura de casinos en un país molt estricte amb la vida llibertària, nocturna. De cop van canviar de registre, van canviar de xip, van autoritzar casinos, van afavorir la creació de zones culturals i de galeries d'art i fins i tot van arribar, en aquell detall que deia anecdòtic, a canviar els horaris nocturns de cinemes, bars, botes de nit perquè els joves talents que venien de fora no es trobessin que tenien un treball molt interessant però una vida extralaboral avorridíssima.

A partir d'aquí –ja no tinc més temps–, deixo per a la discussió la pregunta si l'obertura, el paquet de mesures que ens estan arribant, és una bona guia per a l'estimulació de creació de noves empreses a Andorra i per al manteniment de les existents. Tinc la meua opinió, però ja tindrè temps després per poder-la expressar.

Josep Sarlé i Guiu

Economista i conseller delegat de Fimarge